

Становище

от доц. Валери Стоицев Марияновски, д.м.
Координатор на урологичния комплекс към УМБАЛСМ „Пирогов“ и
началник на отделение по обща и спешна урология

Относно: дисертационен труд за придобиване на научна и образователна степен „доктор“ от д-р Милен Цветков, на тема „Разстройства на уринирането след оперативни интервенции в малкия таз“

Биографични данни и кратка характеристика на дисертанта:

Д-р Цветков е роден на 8.10. 1985г.в гр. Троян. Завършва медицина през 2010 в МУ-София. Работи няколко години в V-та Градска болница и от 2014 год., след конкурс е назначен за асистент в клиниката по урология на УМБАЛСМ“Пирогов“. Дисертантът работи от началото на специализацията си в отделението, на което съм началник- т.е. имам преки и непосредствени впечатления от професионалното му развитие. Отличава се с изключителна коректност и скромност във взаимоотношенията с останалите колеги, има развито чувство за отговорност и дисциплина. Отнася се отговорно към трудовите си задължения, има отлична теоретична подготовка и упорито надгражда хирургичните си умения. Последователно и неотклонно преследва поставените си цели. Проявява подчертан интерес и към научното си развитие, за което свидетелстват и ежегодните му участия в националните симпозиуми по Урология след 2012г. Има освен 7-те публикации във връзка с дисертацията си и 3 други, в специализирани медицински издания. Владее и използва английски език.

Оценка на дисертационния труд:

Проблемът за функционалните разстройства на уринирането след оперативни намеси в малкия таз е изключително актуален, с непреходно и злободневно звучене. Бих казал, че остава и малко подценен, защото е в сянката на налагащата се оперативна интервенция по някакъв повод и явяващ се нейно усложнение. По литературни данни проблемът се среща в до 67% от пациентите, претърпели радикални операции в малкия таз. Операторът често има друга специалност и преследва някакви терапевтични цели, които след като бъдат постигнати, правят страничните ефекти да изглеждат неизбежни и пренебрежими. Функционалните нарушения на уринирането, обаче, могат да бъдат толкова сериозни, че да влошат качеството на живот значимо и необратимо. Интересно е да се проследи как се е развила диагностиката на тези нарушения, благодарение на натрупания опит в областта на уродинамиката във всичките и разновидности- цистотонометрия, профилометрия, урофлоуметрия . За радост и лечението на тези състояния е отбелязало безспорен напредък, което ясно и убедително е доказано в настоящия дисертационен труд.

Дисертационният труд на д-р Цветков се състои от узод, литературен обзор и изводи от литературния обзор, цел и задачи, материал и методи, собствени проучвания, резултати, статистика, обсъждане, изводи, приноси и книгопис.

Дисертационният труд е написан на 124 страници, съдържа 44 фигури и 6 таблици. Литературната справка включва 129 заглавия, от които 7 на кирилица. Във връзка с дисертационния труд са направени 7 публикации, от които 1 с импакт-фактор. По повдигнатата тема има малко публикации

на български език. Дисертантът показва, че е запознат с тях и е споменал за техните приноси. Анализирани са литературните източници, занимаващи се с усложненията, настъпващи в пикочоотделителната система след гиненкологични и хирургични интервенции в малкия таз. Разгледаните публикации показват, че проблемите имат субективен и обективен характер, а именно нарушено психо-социално състояние на страдащия от нарушените функции на долните пикочни пътища. Недвусмислено става ясно, че проблемът е многообразен и многопластов. От една страна имаме засягане на друга функционална система в организма-пикочоотделителната при хирургични и гинекологични операции, а от друга това има редица последствия- стига се и до нарушена полова функция, тревожност и депресия. Всичко това показва значимостта на разглежданата тема и заостря вниманието към един подценяван проблем- дали един пациент, който е бил спасен от тумор в малкия таз и е опериран радикално е истински доволен, когато това е довело до редица странични компликации и явления? Авторът търси отговорите на този въпрос в частта на собствените резултати и изводи.

Литературния обзор обхваща статии, съобщаващи за директни лезии на органи от пикочо-отделителната система, както и такива, които отбелязват усложнения, които се предизвикват от неизбежните денервации, сраствания, кръвоизливи и хематоми. Обърнато е внимание на анатомията и физиологията на пикочоотделителната система и на предразполагащите фактори за възникване на нарушенията на микцията. По моя преценка в литературния обзор е разгледано прекалено подробно значението на анамнезата, статуса, лабораторните изследвания и ехографията и звученето е малко пропедевтично. В същото време, смятам за уместно подробното описание на уродинамичните изследвания, защото те са най-важният механизъм за оценка на функционалните нарушения на микцията. Считам,

че дисертацията би изглеждала още по-актуална, ако бяха цитирани повече статии от последните години.

Целта на дисертационния труд е ясна и актуална, а поставените задачи спомагат за изпълнението ѝ.

Достойнство на проучването е голямата бройка на анализирани пациенти – общо 358, а също така и това, че то е проспективно. Статистическата обработка на толкова голям клиничен материал изключва възможността за неточности на изводите и заключенията.

Разгледаните пациенти са разделени на групи съобразно претърпяната оперативна намеса и появилите се след това функционални усложнения, както и според наличните оплаквания.

В резултат на направените наблюдения авторът стига до заключението, че вследствие на оперативните интервенции в малкия таз, по повод на хирургични и гинекологични страдания, адаптационните възможности на детрузора намаляват, появяват се различни клинични оплаквания, които трябва да бъдат анализирани и изследвани с различни методи, за да се постави точна диагноза и да се предвиди лечение, както и неговата продължителност.

Работейки по обработката на данните, дисертантът се натъква на сериозно непознаване на симптоматиката и обръща внимание, че при 90 % от пациентите е имало продължително неуспешно лечение на съпътстващата уроинфекция без да се търсят и лекуват причините за поддържането ѝ. Този факт говори колко навременна е разработката и каква нужда от създаване на алгоритми за поведение е налице, за да може да започне навременно и адекватно каузално лечение.

Собствените резултати отчитат няколко патологични състояния, които са следствие на претърпени операции в малкия таз а именно- хипорефлексия на детрузора, арефлексия, детрузор-сфинктерна диссинергия, детрузорна

Като качество на дисертанта отчитам това, че много пъти подкрепя направените заключения с примери от личната практика. Персонално лекуваните пациенти придават на теоретичната разработка практически характер и я правят полезна за приложение от други специалисти.

Дисертантът разглежда и комбиниран проблем на дефекация и микция след операции в малкия таз, което е негов личен принос, предвид липсата на такива публикации до момента. Ценно указание представляват и препоръките относно продължителността на медикаментозните курсове, защото има много тънкости, от които зависи изхода на лечението - титриране на дозата, самостоятелно приложение на лекарства или успоредно със супрапубичен или трансуретрален дренаж на урината, различно по продължителност време на лечение при различни състояния, редуващи се фази на лечение и временни паузи без медикаменти. Убеждаваме се за пореден път, че майсторството се крие в подробностите. Разгледани са подробно непосредствените и преки следоперативни усложнения, но е обърнато внимание, че ако не бъдат своевременно лекувани се превръщат от проблеми на долните пикочни пътища в проблеми и на горните пикочни пътища, т.е. и на целия организъм, водят след себе си до значимо увреждане на качеството на живот и не на последно място и до значими финансови разходи.

В заключение, давам положителна оценка на дисертационния труд на д-р Милен Цветков за присъждане на научна и образователна степен „доктор“, изхождайки от неговия принос в лечението на болните с функционални нарушения на микцията и по-специално изграждането на стройни алгоритми за действие при различните разновидности и проявления на страданието. Разработката е актуална и разглежда темата за функционалните разстройства на уринирането изчерпателно и обзорно.

София, 6.12.2017

Изготвил становището:

Доц.д-р В. Марияновски, д.м.